

22.11.2021

VN/724/2019

Naturvårdsverket

registrator@naturvardsverket.se

För information: Sara Ottoson och Richard Kristoffersson, Naturvårdsverket

Esbokonventionens samråd (Naturvårdverkets diarienummer NV-00613-19 Kaunis Iron)

Svar på Sveriges underrättelse till Finland gällande fortsatt och utökad gruvverksamhet vid Tapuli, Palotieva och Sahavaara gruvor med tillhörande verksamhet vid Kaunisvaara anrikningsverk i Pajala kommun, i enlighet med artiklar 4 och 5 i Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang

Sverige har i enlighet med Esbokonventionen sänt en miljökonsekvensbeskrivning (MKB-beskrivning) gällande fortsatt och utökad gruvverksamhet vid Tapuli, Palotieva och Sahavaara gruvor med tillhörande verksamhet vid Kaunisvaara anrikningsverk i Pajala kommun till Finland för kommentarer.

Sverige har också sänt ansökan för tillstånd enligt miljöbalken till närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland (NMT-centralen) för kommentarer enligt gränsöverskridande avtalet mellan Finland och Sverige. Finland har ordnat gemensamma samråd om de två avtalen mellan den 9 september och den 8 november 2021.

Materialet från Sverige har sänts på remiss till myndigheter och organisationer. Allmänheten har fått möjlighet att uttala sig gällande ärendet. Materialet fick 24 utlåtanden och 7 åsikter från allmänheten. Responsen bifogas till svaret och ska tas i hänsyn i sin helhet. Följande kommentarer gäller tillräckligheten av projektets gränsöverskridande miljökonsekvensbedömning och behovet av fortsatta samråd enligt Esbokonventionen.

Finlands svar till Sveriges underrättelse 2019

Miljöministeriet svarade Sverige den 14 maj 2019 att Finland deltar i MKB-processen eftersom projektet kan medföra betydande gränsöverskridande miljökonsekvenser. Enligt svaret drabbar de sannolikt betydande gränsöverskridande miljökonsekvenserna av projektet vattenkvaliteten i Torne älv-Muonio älv och på så sätt hela det akvatiska ekosystemet och användningen av det och att det är viktigt att bedöma dessa konsekvenser, och att Torne älv-Muonio älv avrinningsområde ingår i nätverket Natura 2000. Det lyfts fram flera detaljer som ska tas i beaktande och utredas, och miljöministeriet bad också att

de kommentarer som remissinstanserna har framfört gällande den gränsöverskridande miljökonsekvensbedömningens innehåll och nödvändiga tilläggsutredningar ska beaktas i den svenska miljökonsekvensbedömningen. I svaret framfördes en önskan om konsultation under MKB-processen med de aktörer och myndigheter som omfattas av miljökonsekvenserna, bland annat NMT-centralen i Lappland och Sametinget. Beredskap för ett offentligt samrådsmöte i Finland under samrådet om konsekvensbeskrivningen föreslogs.

Den gränsöverskridande miljökonsekvensbedömningens tillräcklighet

Materialet om projektets miljökonsekvenser omfattar flera dokument (några utdrag ur MKB-beskrivningen och diverse filer på finska). Det gör materialet exceptionellt svåröverskådligt, oenhetligt och resurskrävande för remissinstanser att granska. Det är oklart varför Sverige inte lämnade in hela MKB-beskrivningen på finska eller en sammanfattning som tillämpar Esbokkonventionen (bilaga II) med betoning på konsekvenserna i Finland. Endast en innehållsförteckning, en icke-teknisk sammanfattning som saknar lämplig visuell presentation, såsom kartor, grafik etc., och ett kapitel om ytvatten och Natura 2000 har valts ut. Flera viktiga kapitel har lämnats bort, bland annat kapitel om samråd och information med tillämpningar av Esbokkonventionen¹, kapitel om dialogmöten med finska myndigheter och informationsmöten med allmänheten i Kolari och kapitel om granskning av alternativ samt bedömningsgrunder och metodik. Finland önskar att Sverige i fortsättningen agerar på ett annat sätt. Först efter särskild begäran fick Finland hela MKB-beskrivningen i bruk, men endast på svenska. I detta fall skulle en översättning av MKB-beskrivningen till finska dock inte ha avhjälpt bedömningens bristfällighet.

Projektets miljökonsekvensbedömning beskriver inte de gränsöverskridande miljökonsekvenserna för Finland utan hela materialet är skrivit bara ur svensk synvinkel. Remissinstanserna i Finland har varit tvungna att tolka materialet i fråga om konsekvenserna för Finland och slutsatsen är att bedömningen är bristfällig. Det saknas också en beskrivning av miljöns nuläge och en definition av påverkningsområdet på den finska sidan. Avrinningsområdet för naturaområdet Torne älv-Muonio älv (FI301912) nämns inte i miljökonsekvensbeskrivningen. Utan information om nuläget kan inte ens konsekvenserna bedömas.

Finland anser att konsekvensbedömningen inte har beaktat Esbokkonventionen på ett adekvat sätt och kräver att konsekvensbedömningen kompletteras på grund av svaret från 2019 och responsen som gavs vid hörandet av konsekvensbeskrivningen. Finland anser också att den ansvariga myndigheten inte kan dra en motiverad slutsats om projektets miljöpåverkan innan konsekvensbedömningen

¹ Behandlar endast underrättelsens skede och bland annat Finlands svar (stycket hänvisade till bilaga C, som saknades från materialet).

kompletteras och tillståndsgivningen kan inte upphöra förrän Esbo konventionens samråd är slutfört.

Responserna som gavs vid hörandet av miljökonsekvensbeskrivningen har bland annat följande kompletteringen av bedömningen lyfts fram:

Projektbeskrivningen (mängden vatten som används från Muonio älv), hydrologiska förändringar på grund av klimatförändringarna (effekter kopplade till anpassning), ändringar i den totala mängden och halterna av skadliga ämnen i avrinningsvattnet när avrinningsvattnet tredubblas (alla skadliga ämnen) samt de sammanlagda konsekvenserna för vattenmiljön och dess ekologiska tillstånd (modellering av ämneskoncentrationerna även under torra år), konsekvenser i undantagsfall (störningssituationer, såsom överflöden eller andra situationer där obehandlat avloppsvatten okontrollerat rinner ut i naturen), en lämplig Naturbedömning för naturaområdet Torne älv-Muonio älv, konsekvenser för den samiska kulturen, konsekvenser för renskötseln, konsekvenser för fiskbestånden, konsekvenserna efter att projektet avslutas, precisering av lindringsåtgärder (avlägsnande av skadliga ämnen under processen/från vattnet), projektets sammanlagda effekter med de gruvor som är under planering i Sverige och med gruvan i Hannukainen, granskning av alternativ samt komplettering av övervakningsprogram.

Fortsatt samråd

Myndigheter, experter och allmänheten har uttryckt sin stor oro över projektets betydande gränsöverskridande miljökonsekvenser och bedömningen av dem. Målet för planeringen och genomförandet av projektet ska vara att det inte medför skadliga miljökonsekvenser i Finland heller.

Finland vill fortsätta samrådet i enlighet med artikel 5 i Esbokonventionen och ber Sverige göra ett förslag till fortsättning av processen. I processen är det viktigt att precisera hur MKB-beskrivningen kompletteras. Den kompletterade MKB-beskrivningen ska kunna sändas på remiss i Finland.

I kommentarerna har det föreslagits att utlåtandena om projektet från Naturvårdsverket, Norrbottens länsstyrelse och Sveriges Havs- och vattenmyndighet ska sändas till Finland för kännedom. Miljöministeriet ber Naturvårdsverket att agera på begäran.

Juhani Damski
Kanslichef

Seija Rantakallio
Miljöråd

Bilaga

Remissinstansernas utlåtanden och åsikter

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET
FINNISH GOVERNMENT

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case:

VN/724/2019

YM; Espoon sopimuksen mukainen ympäristövaikutusten arviointi valtioiden rajat ylittävästä hankkeesta, Gruvverksamhet vid Kaunisvaara i Pajala kommun

Asiakirja / Dokument / Document:

VN/724/2019-YM-34

Suomen lausunto Ruotsille Kaunisvaaran kaivoksen YVA-selostuksesta

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures:

Allekirjoittaja Undertecknare Signed by	Allekirjoituspäivämäärä Datum för underskrift Date of signature	Varmenteen myöntäjä Certifikatutfärdare Certificate issued by
Rantakallio Seija 911804018	2021-11-22T17:46:57	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Qualified Certificates - G2\ OK
Damski Juhani 912392044	2021-11-23T09:22:36	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK

Sähköinen varmennetieto / Elektronisk certifikatuppgift / Electronic certificate information:

d9f2b2e9c952b0c722a2546ec9ad51338f483de8a193eb3f051ff03b9fb4885b